

Dosarul nr. 3ra – 336/22
2-19173788-01-3ra-08042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. Gr. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” și Agenția Proprietății Publice,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” împotriva Agenției Servicii Publice, terți Agenția Proprietății Publice, Abdulraghimov Rustam Rafic cu privire la anularea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actelor administrative favorabile,

împotriva deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 29 octombrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice, terți Agenția Proprietății Publice, Abdulraghimov Rustam Rafic cu privire la anularea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actelor administrative favorabile.

În motivarea cererii a invocat că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, proprietar al imobilului cu nr. cadastral 6401307.061.09 este Abdulraghimov Rustam Rafic, iar temeiul înscrierii este contractul de donație nr. 1748 din 6 martie 2019.

A menționat că acest bun imobil se află pe teritoriul proprietate publică a statului, ce este gestionat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Modeme”, amplasat pe adresa or. Orhei, str. M. Sadoveanu, 50.

Conform datelor din Registrul bunurilor imobile de până la ultima înscriere asupra bunului dat, imobilul cu nr. cadastral 6401307.061.09 a avut mențiunea „Construcție provizorie pe 15 ani”.

Odată cu înstrăinarea acestui bun imobil și înregistrarea lui în proprietatea lui Abdulraghimov Rustam Rafic, registratorul de stat a fost radiată mențiunea „Construcție provizorie pe 15 ani”, care este o mențiune atribuită prin autorizația de construcție din 2001.

La 16 august 2019, s-a adresat către registratorul Serviciului Cadastral Teritorial Orhei cu cerere privind corectarea erorii admise de registrator (excluderea intenționată sau din imprudență a mențiunii „Construcție provizorie pe 15 ani”) și radierea înscrisului din Registrul bunurilor imobile asupra bunului imobil cu nr. cadastral 6401307.061.09 în legătură cu expirarea termenului provizoriu de 15 ani.

Prin decizia din 23 august 2019, registratorul Serviciului Cadastral Teritorial Orhei a refuzat radierea înscrisului din registrul bunurilor imobile asupra bunului imobil cu nr. cadastral 6401307.061.09, iar asupra corectării erorii admise nu s-a expus.

La 19 septembrie 2019, s-a adresat cu cerere prealabilă către Agenția Servicii Publice cu privire la contestarea deciziei din 23 august 2019 a registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Orhei privind refuzul de a radia înscrisul din Registrul bunurilor imobile asupra bunului imobil cu nr. cadastral 6401307.061.09.

Prin decizia nr. 11/07/441/2019/18/2019 din 4 octombrie 2019, Agenția Servicii Publice a refuzat radierea înscrisului asupra bunului imobil cu nr. cadastral 6401307.061.09.

Reclamanta a susținut că registratorul Agenției Servicii Publice, la emiterea deciziei sale nr. 11/07/441/2019/18/2019 din 4 octombrie 2019, nu a luat în considerare faptul solicitării inițiale a societății prin cererea depusă la Serviciul Cadastral Teritorial Orhei și anume radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile asupra construcției cu nr. cadastral 6401307.061.09, pe motivul expirării termenului provizoriu de 15 ani aplicat asupra construcției odată cu eliberarea autorizației de construcție, completând decizia Serviciului Cadastral Teritorial Orhei din 23 august 2019: „prin invocarea celor sus menționate..., a refuzat rectificarea Registrului bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate al titularului de drepturi înscris asupra bunului imobil cu numărul cadastral 6401307.061.09, situat în mun. Orhei. str. M. Sadoveanu. 50”.

Societatea cu Răspundere Limitată „Gărilor Auto” a invocat că în această situație, nu a avut loc o completare a deciziei Serviciului Cadastral Teritorial Orhei contestat, dar o modificare a pct. 1 al deciziei Serviciului Cadastral Teritorial Orhei din 23 august 2019.

Astfel, depășindu-și competențele sale registratorul „Agenției Servicii Publice a ignorat cerința reclamantului cu privire la radierea înscrierii în Registrul bunurilor imobile asupra construcției cu nr. cadastral 6401307.061.09, pe motivul expirării termenului provizoriu de 15 ani aplicat asupra construcției odată cu eliberarea autorizației de construcție.

În opinia reclamantei, pe 27 martie 2019, registratorul a ignorat prevederile art. 3 din Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, prin efectuarea înregistrării dreptului de proprietate a lui Abdulraghimov Rustam asupra construcției în lipsa acordului proprietarului terenului la formarea bunului imobil și radierii neîntemeiate a mențiunii „Construcție provizorie pe 15 ani”. Astfel,

acordul proprietarului terenului pe care este amplasat bunul imobil cu nr. cadastral 64016307061.09 nu a fost solicitat nici la data formării acestui bun imobil.

Iar potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, proprietar al terenului pe care s-a format bunul imobil cu nr. cadastral 6401307.061.09 este statul Republica Moldova, Agenția Proprietății Publice, acordul căruia în speța dată lipsește.

A reiterat că prin cererea înaintată s-a solicitat expres rectificarea înregistrării prin radierea înscrierii în Registrul bunurilor imobile asupra construcției cu nr. cadastral 6401307.061.09, pe motivul expirării termenului provizoriu de 15 ani aplicat asupra construcției odată cu eliberarea autorizației de construcție.

Reclamanta a susținut că înregistrarea dreptului de proprietate asupra construcției, refuzarea radierii înscrierii asupra construcției provizorii și ignorarea cerinței privind corectarea greșelilor admise din registrul bunurilor imobile au fost efectuate cu încălcarea legislației în vigoare.

În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea pe prevederile art. 433, art. 438, art. 439 din Codul civil, art. 11, art. 12, art. 26 alin. (6) lit. g), art. 27, art. 38, art. 404 din Legea 1543/1998, art. (3) lit. b) din Legea nr. 354/2004, art. 10 din Legea nr. 121/2007, pct. 70 din Instrucțiunea cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor nr. 112 din 22 iunie 2005, art. 206 alin. (1) lit. a), art. 218, art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, art. 174, art. 175 din Codul de procedură civilă.

Reclamanta a solicitat anularea deciziei registratorului Serviciului Cadastral teritorial Orhei Condrea Liliana din 23 septembrie 2019 cu privire la refuzul radierii înscrierii din Registrul bunurilor imobile asupra bunului imobil cu nr. cadastral 6401307.061.09 și a deciziei nr. 11/07/441/2019/18/2019 din 04 octombrie 2019 registratorului Întreprinderii Publice „Agenția Servicii Publice”, obligarea corectării greșelilor admise în Registrul bunurilor imobile asupra bunului cu nr. cadastral 6401307.061.09, obligarea radierii înscrierii mențiunii privind construcția provizorie pe 15 ani asupra bunului imobil nr. cadastral 6401307.061.09 și radierii dreptului de proprietate a titularului înscris asupra bunului imobil construcția provizorie pe 15 ani cu nr. cadastral 6401307.061.09.

Prin hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” (f.d. 97).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 3 martie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, care la 16 aprilie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă (f.d. 104, 126- 128).

Prin decizia din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” și s-a menținut hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.178, 179-189).

La 20 ianuarie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel

Chișinău, care ulterior, la 24 martie 2022, a fost completat cu motivare, solicitând casarea actelor judecătorești, cu emiterea unei decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

În argumentarea cererii de recurs, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurenta a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

La 23 februarie 2022, Agenția Proprietății Publice a depus recurs împotriva deciziei din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actelor judecătorești, cu emiterea unei decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

În argumentarea cererii de recurs, recurenta a invocat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 ianuarie 2022, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei lipsesc. Decizia motivată din 19 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurenților la 4 martie 2022, fapt confirmat prin avizele poștale (f.d. 193, 195).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 12 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimațiilor Întreprinderii Publice „Agenția Servicii Publice”, Abdularaghimov Rustam Rafic și Agenției Proprietății Publice a fost expediată copia recursurilor depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Gărilor Auto Moderne”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității cererilor de recurs, intimații nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință.

Referitor la recursul depus de Agenția Proprietății Publice, completul pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei date, se rețin prevederile art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, conform cărora Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare

printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Relevante la acest segment sunt dispozițiile art. 195 din Codul administrativ, care statuează că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Astfel, având în vedere dispozițiile art. 195 din Codul administrativ coroborate cu prevederile art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă, se reține că nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației.

În temeiul art. 430 din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Din recursul depus la 23 februarie 2022, se denotă că Agenția Proprietății Publice își manifestă dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a respins apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” și s-a menținut hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Agenția Proprietății Publice nu și-a exercitat dreptul de apel în privința hotărârii din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Așadar, se conchide că Agenția Proprietății Publice, contrar prevederilor art. 231 alin. (1) din Codul administrativ în coroborare cu art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă, a declarat recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Agenția Proprietății Publice.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne”, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile

enumerare la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare

în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne”.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „Gările Auto Moderne” și Agenția Proprietății Publice se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu